

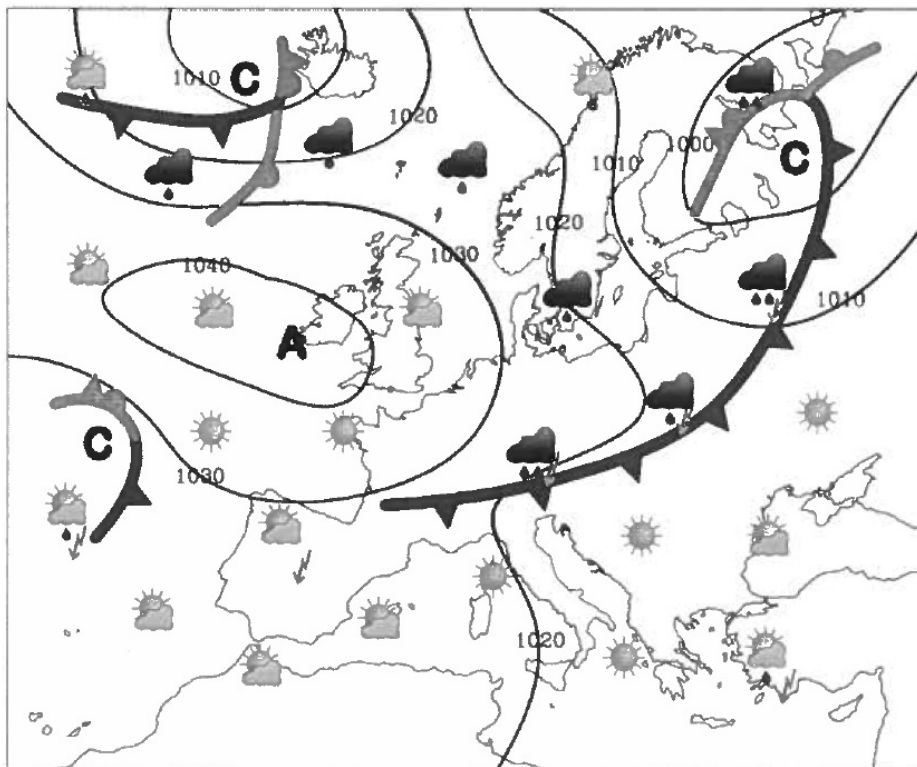
Zelo močna ohladitev z 12. na 13. maj 2012

Uvod

Ob koncu aprila se je temperatura zraka po nižinah približala 30 °C. V začetku maja se je prehodno ohladilo, po 7. maju pa zopet ogrelo. Dne 12. maja je bilo ponekod izjemno toplo glede na letni čas, ob prehodu hladne fronte v noči na 13. maj pa se je močno ohladilo. Marsikje takšne ohladitve v tako kratkem času še nismo zabeležili.

Opis sinoptične situacije

Nad severno Evropo je bilo ciklonsko območje, izrazita hladna fronta je v soboto, 12. maja, od severozahoda dosegla Alpe in v noči na 13. maj ob zahodnih višinskih vetrovih prešla Slovenijo (slika 1). Pred njo je k nam še pritekal zelo topel, vendar že postopno bolj vlažen zrak. Za hladno fronto se je nad srednjo Evropo in Alpami okrepilo območje visokega zračnega tlaka, v višinah pa se je nadaljeval dotok hladnejšega zraka.

Slika 1. Vremenska slika nad Evropo 12. maja 2012 sredi dneva

Razvoj vremena pri nas

V soboto, 12. maja, je bilo sprva jasno in zelo toplo. Sredi dneva so ob meji z Avstrijo začeli rasti kopasti oblaki in nastale so prve nevihte. Kasneje so nevihte z lokalno močnejšimi nalivi in tudi točo zajele osrednji del in deloma jug države ter kasneje ponehale. Zvečer je od severa znova začelo deževati, sredi noči so padavine dosegle jug države. Vmes so bile nevihte in nalivi. Zgodaj zjutraj je dež na severozahodu že ponehal, čez dan je od severa prenehalo deževati tudi drugod. Popoldne in zvečer so se oblaki ponekod že trgali. Ob prehodu hladne fronte je zapihal severni do vzhodni veter, na Primorskem burja. Občutno se je ohladilo, v soboto so bile najvišje dnevne temperature večinoma od 27 do 31 °C, v nedeljo pa le od 10 do 14, na Primorskem do 16 °C (sliki 2 in 3). Zjutraj se je ob močnejših padavin meja sneženja na jugu države spustila precej nizko. Na Notranjskem in Dolenjskem je snežilo do okoli 700 m nadmorske višine, dež s snegom pa je padal še precej nižje (npr. v Grosuplju).

Pred sobotno ohladitvijo je bilo zlasti na Dolenjskem in Notranjskem izjemno toplo glede na letni čas. V Kočevju je bila najvišja temperatura 31,4 °C, kar je druga najvišja majska vrednost, za 31,9 °C izmerjeno 25. maja 2009. V Ljubljani je bila z 31,2 °C dosežena ena najvišjih majskih vrednosti, enako velja za Babno Polje in Novo vas, kjer se je temperatura približala 30 °C.

Preglednica 1. Temperaturna razlika med dvema zaporednima dnema ob 15. uri (°C) na izbranih podnebnih postajah. V drugem stolpcu je prikazana razlika med 13. in 12. majem 2012. V tretjem stolpcu je rekordna vrednost na tej ali primerljivi postaji z datumom drugega od zaporednih dni. Na večini postaj so zajeti podatki od sredine 20. stoletja dalje, znatno krajši niz je le Lisca in Letališče Portorož. Nekatere od vrednosti za maj 2012 so s samodejnih meteoroloških postaj.

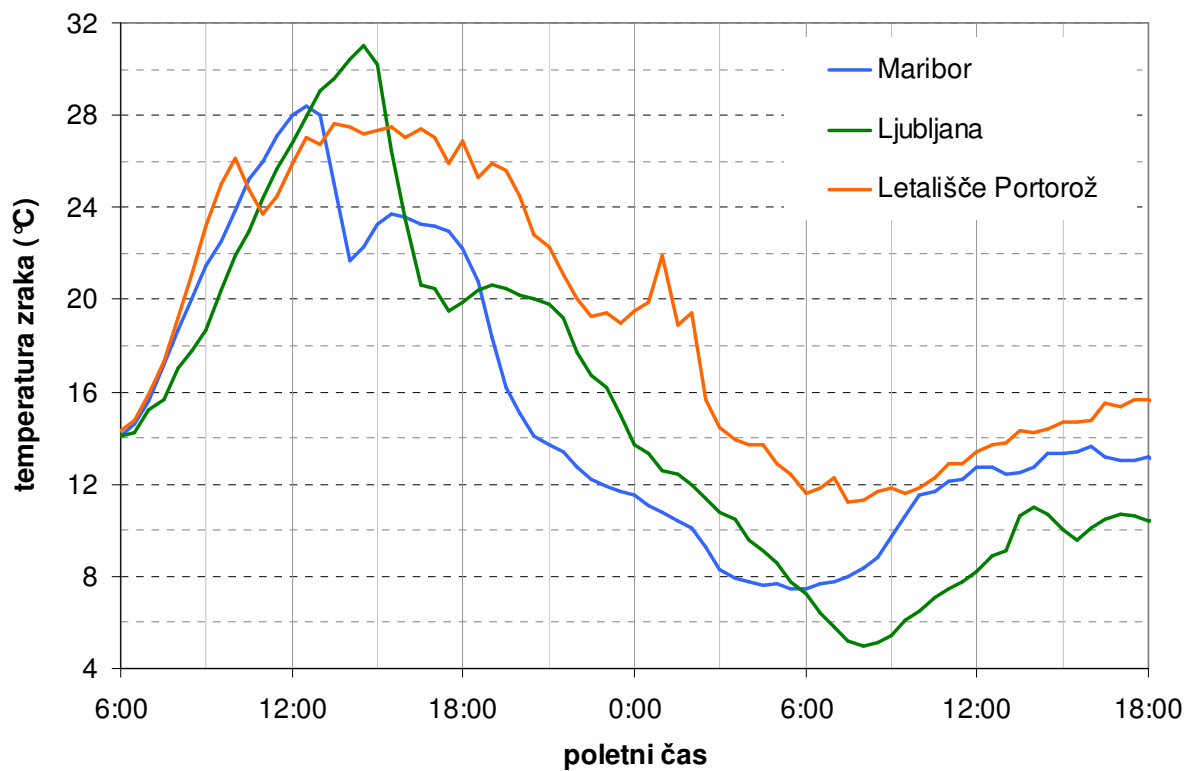
	<i>maj 2012</i>	<i>rekord do vključno aprila 2012</i>	
merilna postaja	dT	dT	končni datum
Bilje	-14,5	-17,3	7. 10. 2011
Celje	-13,1	-20,4	19. 3. 1961
Dobliče	-21,8	-20,2	17. 4. 1991 11. 8. 2001
Kočevje	-22,6	-20,0	7. 10. 2011
Kredarica	-14,4	-18,8	2. 1. 1979
Lesce	-15,4	-19,9	17. 4. 1991
Letališče JP Ljubljana	-14,8	-19,6	17. 4. 1991
Letališče ER Maribor	-8,8	-19,2	13. 4. 1969
Letališče Portorož	-12,6	-16,9	7. 10. 2011
Lisca	-15,6	-21,0	17. 4. 1991
Ljubljana	-20,2	-19,4	17. 4. 1991
Murska Sobota	-11,1	-19,4	16. 9. 1950
Novo mesto	-20,5	-20,3	13. 4. 1969
Postojna	-18,6	-19,2	7. 10. 2011
Rateče	-13,1	-20,2	7. 10. 2011
Šmartno pri Slovenj Gradcu	-15,4	-19,3	16. 9. 1950

V precejšnjem delu države so bile padavine obilne, večinoma je padlo od 20 do 70 mm padavin. V Šmartnem pri Slovenj Gradcu je padlo 76 mm, v Podroteji na Idrijci in v Nazarjah 62 mm in v Topolu pri Medvodah 56 mm dežja.

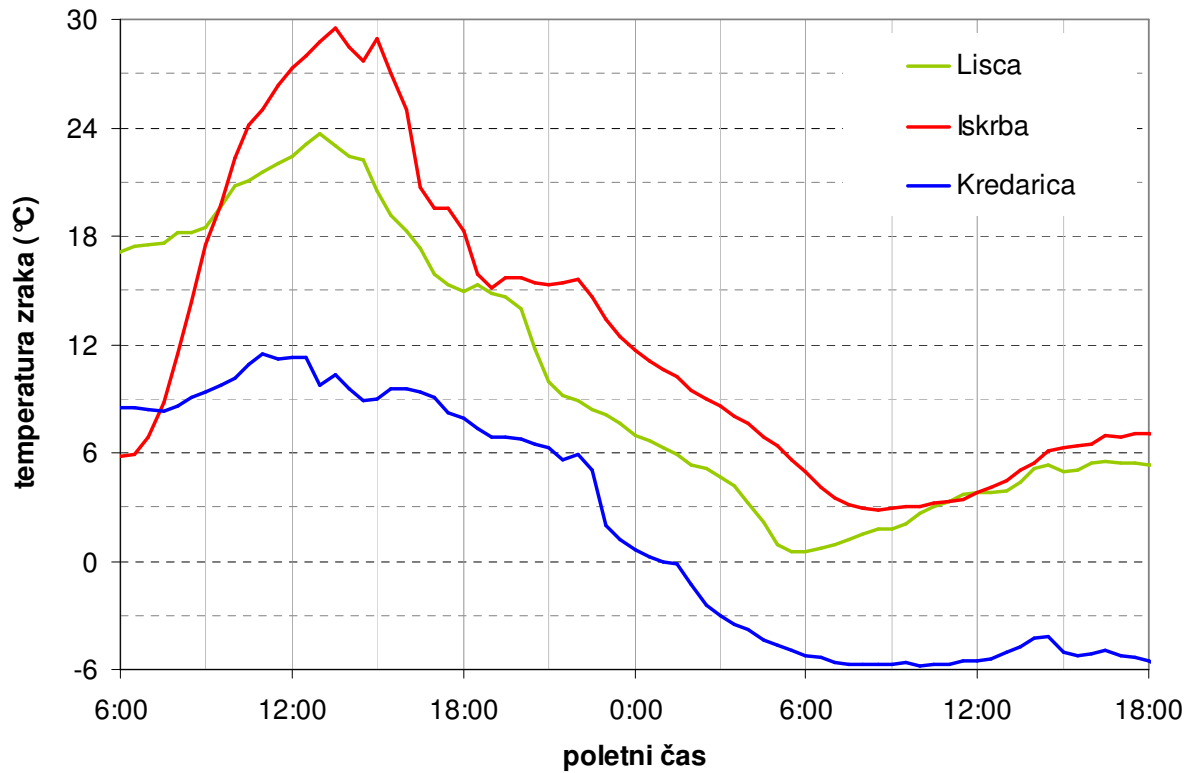
V preglednicah 1 in 2 je prikazana primerjava opisane ohladitve z rekordno vrednostjo. Ponekod tako močne ohladitve v takšnem časovnem obdobju še nismo beležili, zlasti velja to za Ljubljano. Tam je temperatura dosegla višek 31,2 °C ob 14.25, nato je sledil dolgotrajen in izjemno globok padec. Naslednji dan ob 8.10 je bil dosežen minimum s 4,9 °C. Na sedanji lokaciji glavne ljubljanske postaje je bil doslej največji zabeležen padec od najvišje temperature prvega do najnižje temperature naslednjega dne le dobrih 23 °C. Tudi meritve na drugih lokacijah v Ljubljani v obdobju 1878–1947 se ne približajo rekordu iz maja 2012, zato lahko kljub drugi lokaciji in merilni tehniki tokratno ohladitev štejemo za verjetno najmočnejšo po opisanem kriteriju od leta 1878 dalje. Rekordno ohladitev smo vsaj po enem od dveh kriterijev beležili tudi jugovzhodno od Ljubljane. V tem delu Slovenije je bilo sredi dneva 12. maja še sončno, naslednji dan pa so padavine ponehale šele sredi dneva. Zlasti na severovzhodu se rekordnim vrednostim nismo približali, saj je ohladitev s plohami in nevihtami prišla nekaj ur prej, naslednji dan pa ob dotoku najhladnejše zračne mase v višinah ni bilo več padavin, ki bi še dodatno ohladile ozračje.

Preglednica 2. Temperaturna razlika med najvišjo in najnižjo temperaturo dveh zaporednih dni (°C), pri čemer se najvišja temperatura nanaša na prvi in najnižja na drugi dan. Najvišja in najnižja temperatura se na podnebnih postajah merita ob 21. uri po sončnem času. V drugem stolpcu je prikazana razlika med 13. in 12. majem 2012. V tretjem stolpcu je rekordna vrednost na tej ali primerljivi postaji z datumom drugega od zaporednih dni. Na večini postaj so zajeti podatki od sredine 20. stoletja dalje, znatno krajši niz je le Lisca in Letališče Portorož. Nekatere od vrednosti za maj 2012 so s samodejnih meteoroloških postaj.

merilna postaja	<i>maj 2012</i>	<i>rekord do vključno aprila 2012</i>	
	dT	dT	končni datum
Bilje	18,4	26,1	20. 3. 1990
Celje	23,3	31,9	26. 2. 1948
Dobliče	24,9	26,2	2. 1. 1979
Kočevje	27,1	27,8	15. 3. 1957
Kredarica	19,0	23,8	2. 1. 1979
Lesce	23,2	24,5	15. 7. 1970
Letališče JP Ljubljana	24,0	25,6	24. 10. 1971
Letališče Maribor	20,8	25,0	10. 2. 1969
Letališče Portorož	16,8	19,8	5. 7. 2007
Lisca	23,6	23,1	24. 4. 1988
Ljubljana	26,3	23,3	9. 3. 1950
Murska Sobota	20,3	26,1	24. 10. 1971
Novo mesto	24,5	25,9	15. 3. 1957
Postojna	23,0	27,9	16. 2. 1956
Rateče	20,6	26,4	15. 7. 1970
Šmartno pri Slovenj Gradcu	21,3	24,1	23. 2. 1953

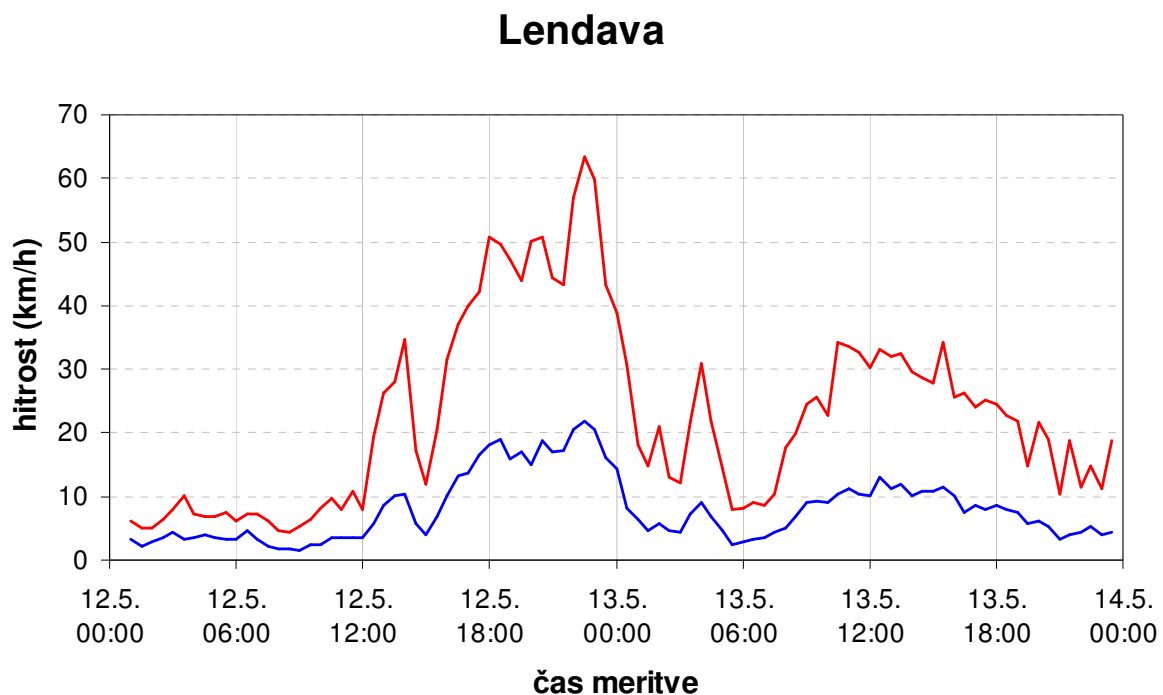
Slika 2. Časovni potek temperature zraka od jutra 12. maja do poznega popoldneva 13. maja na treh meteoroloških postajah.

Slika 3. Časovni potek temperature zraka od jutra 12. maja do poznega popoldneva 13. maja na treh meteoroloških postajah.

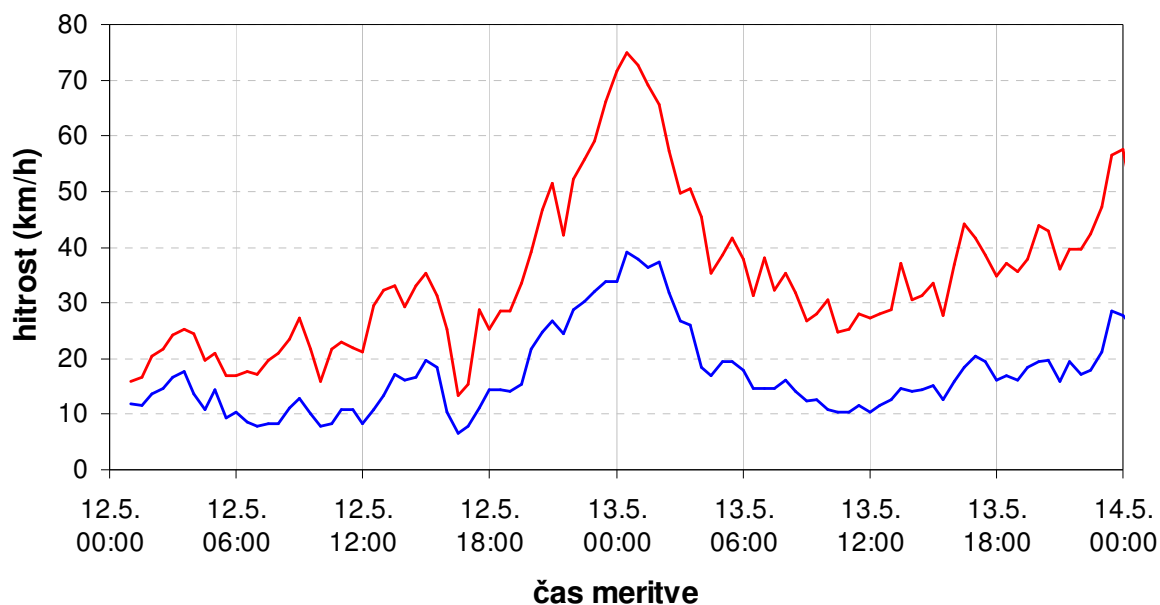
Veter je bil najmočnejši 12. maja zvečer ter 13. maja zjutraj in dopoldan. Največji sunek hitrosti smo 12. maja izmerili na merilnem mestu Lisca (75 km/h). Viharne sunke vetra smo izmerili še v Ratečah (66 km/h), na Rogli (72 km/h) in v Lendavi (63 km/h). 13. maja je kmalu po polnoči na Primorskem zapihala burja. Ta dan smo izmerili največje sunke vetra v Ilirski Bistrici (91 km/h), na boji pred Piranom (87 km/h), na letališču Portorož (83 km/h), v Škocjanu (89 km/h) in na Otlici (86 km/h). V preostali Sloveniji je bil vihar ni sunek zabeležen edino na merilnem mestu Rogla (75 km/h).

Časovni potek povprečne hitrosti vetra in najmočnejših sunkov na merilnih mestih Lendava, Rogla, Lisca, Letališče Portorož in Ilirska Bistrica prikazujejo slike 4–8.

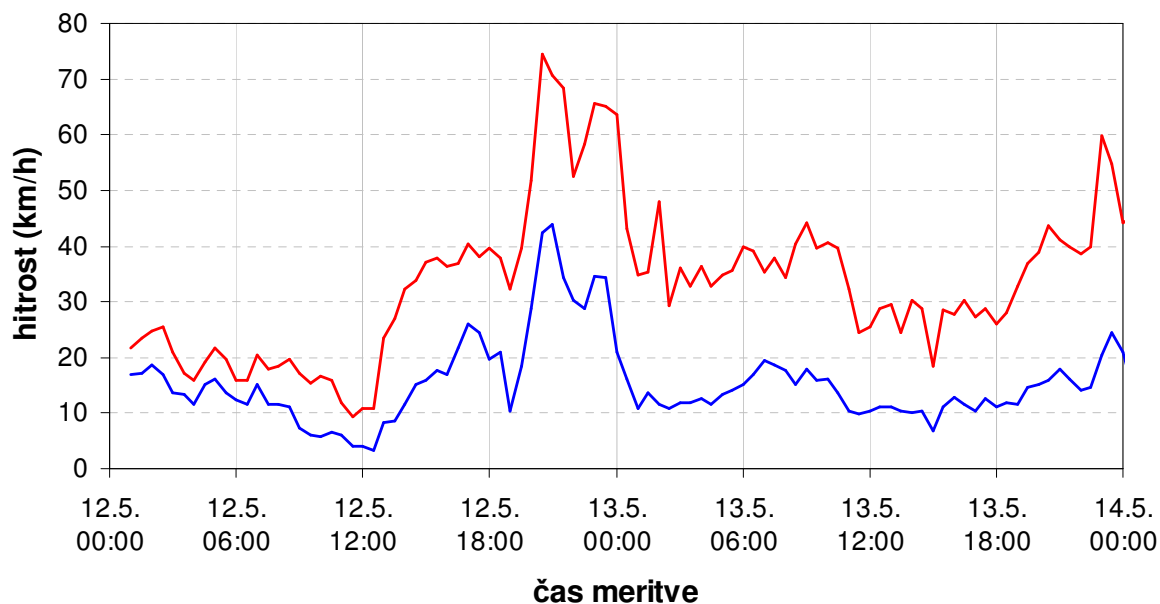
Slika 4. Časovni potek povprečne hitrosti vetra (modra) in njegovih najmočnejših sunkov (rdeča) 12. in 13. maja na merilnem mestu Lendava

Rogla

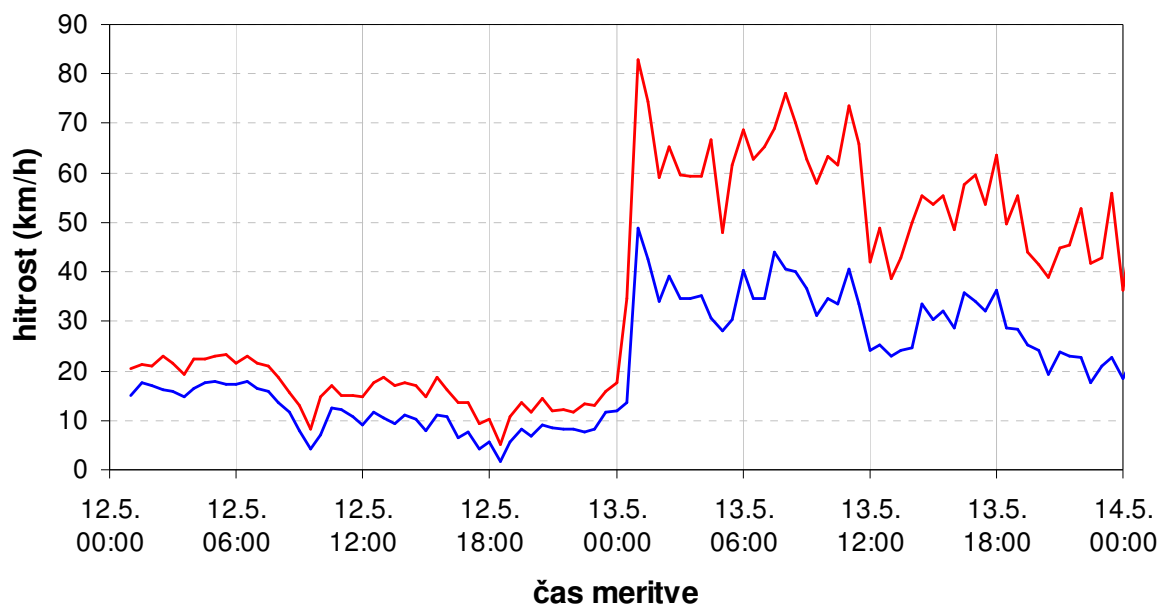
Slika 5. Časovni potek povprečne hitrosti vetra (modra) in njegovih najmočnejših sunkov (rdeča) 12. in 13. maja na merilnem mestu Rogla

Lisca

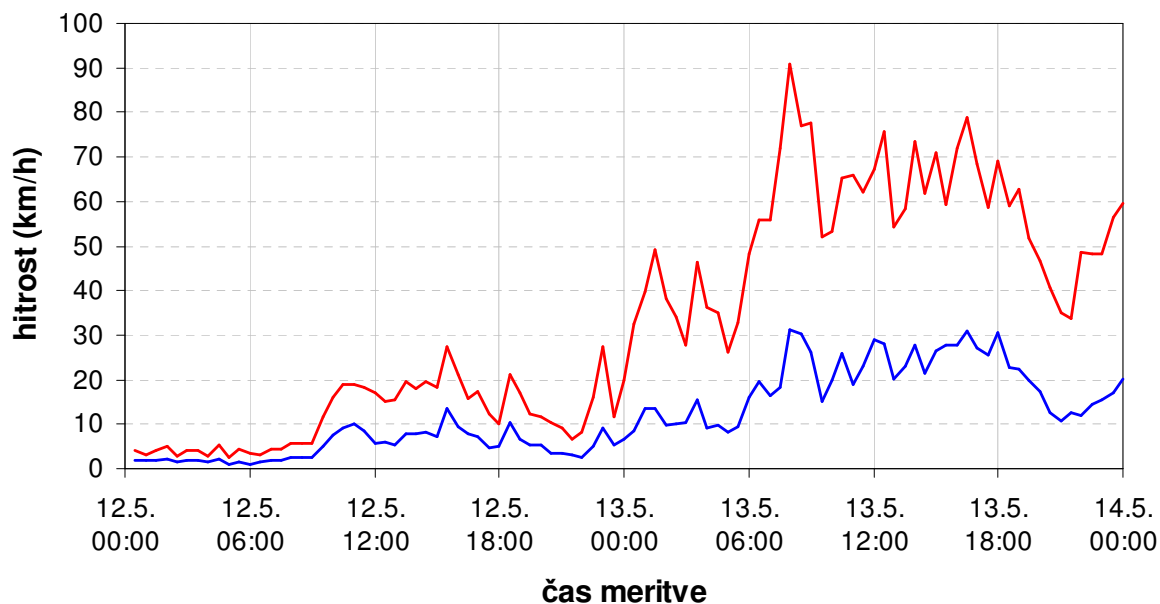
Slika 6. Časovni potek povprečne hitrosti vetra (modra) in njegovih najmočnejših sunkov (rdeča) 12. in 13. maja na merilnem mestu Lisca

Portorož, letališče

Slika 7. Časovni potek povprečne hitrosti vetra (modra) in njegovih najmočnejših sunkov (rdeča) 12. in 13. maja na merilnem mestu Letališče Portorož

Ilirska Bistrica

Slika 8. Časovni potek povprečne hitrosti vetra (modra) in njegovih najmočnejših sunkov (rdeča) 12. in 13. maja na merilnem mestu Ilirska Bistrica

Pripravil: Urad za meteorologijo